

На основу члана 39. став (1) Закона о комуникацијама („Службени гласник БиХ“, бр. 31/03, 75/06, 32/10 и 98/12), Савјет Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине на 19. сједници одржаној 17.12.2015. године, донио је

КОДЕКС О АУДИОВИЗУЕЛНИМ МЕДИЈСКИМ УСЛУГАМА И МЕДИЈСКИМ УСЛУГАМА РАДИЈА

ДИО ПРВИ – ПРЕДМЕТ И ДЕФИНИЦИЈЕ

Члан 1. (Предмет)

Овим кодексом уређују се основни принципи програмских садржаја аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија у Босни и Херцеговини, у складу с Уставом Босне и Херцеговине, Законом о комуникацијама, Директивом Европске уније о аудиовизуелним медијским услугама и другим позитивно-правним домаћим и међународним документима.

Члан 2. (Дефиниције)

У сврху тумачења овог кодекса, користиће се следеће дефиниције:

- **Агенција** означава Регулаторну агенцију за комуникације Босне и Херцеговине;
- **Аудиовизуелна медијска услуга** означава услугу дефинисану чл. 57. и 58. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, с једне стране, и Босне и Херцеговине, с друге стране („Службени гласник БиХ“, број 10/08), чија је основна намјена пружање програма у циљу информисања, разоноде или образовања шире јавности путем електронских комуникационих мрежа, а која је под уредничком одговорношћу пружаоца ове медијске услуге. У аудиовизуелну медијску услугу убрајају се телевизијско емитовање, аудиовизуелна медијска услуга на захтјев (*видео на захтјев*) и/или аудиовизуелне комерцијалне комуникације;
- **Аудиовизуелна медијска услуга на захтјев** (*видео на захтјев*) означава нелинеарну аудиовизуелну медијску услугу коју пружа пружалац ове медијске услуге у сврху гледања програма у тренутку којег одабере корисник ове услуге и на основу личног избора корисника ове услуге из каталога програма сачињеног од стране пружаоца ове медијске услуге;
- **Аудиовизуелни програм** означава редослијед покретних слика са или без звука, који представља засебни елеменат у програмској шеми успостављеној од стране пружаоца аудиовизуелне медијске услуге, а чији облик и садржај је упоредив с обликом и садржајем телевизијског емитовања;

- **Телевизијско емитовање** означава линеарну аудиовизуелну медијску услугу пружену у сврху гледања програма на основу програмске шеме;
- **Медијска услуга радија** означава услугу чија је основна намјена пружање програма у циљу информисања, разоноде или образовања шире јавности путем електронских комуникационих мрежа, а која је под уредничком одговорношћу пружаоца ове медијске услуге. У медијску услугу радија се убрајају радијско емитовање, медијска услуга радија на захтјев и/или комерцијалне комуникације на радију;
- **Медијска услуга радија на захтјев** означава нелинеарну медијску услугу радија коју пружа пружалац ове медијске услуге у сврху слушања програма у тренутку којег одабере корисник ове услуге и на основу личног избора корисника ове услуге из каталога програма сачињеног од стране пружаоца ове медијске услуге;
- **Радијски програм** означава редослијед звучних и говорних садржаја који представља засебни елемент у програмској шеми успостављеној од стране пружаоца медијске услуге радијског емитовања;
- **Радијско емитовање** означава линеарну медијску услугу радија пружену у сврху слушања програма на основу програмске шеме;
- **Комерцијалне комуникације** означавају аудиовизуелне комерцијалне комуникације и комерцијалне комуникације на радију;
- **Аудиовизуелне комерцијалне комуникације** означавају визуелне приказе, са или без звука, који имају за циљ да промовишу, директно или индиректно, производе, услуге или имиџ физичког или правног лица које се бави економском активношћу. Такви визуелни прикази прате или су укључени у програм у замјену за новчану надокнаду или сличну противуслугу или у сврху самопромоције. Облици аудиовизуелних комерцијалних комуникација укључују, између осталог, телевизијско оглашавање, спонзорство, телетрговину и пласман производа;
- **Комерцијалне комуникације на радију** означавају звучне и говорне садржаје који имају за циљ да промовишу, директно или индиректно, производе, услуге или имиџ физичког или правног лица које се бави економском активношћу. Такви садржаји прате или су укључени у програм у замјену за новчану надокнаду или сличну противуслугу, или у сврху самопромоције. Облици комерцијалних комуникација на радију укључују, између осталог, оглашавање, спонзорство, телетрговину и пласман производа;
- **Пружалац медијских услуга** означава физичко или правно лице које сноси уредничку одговорност за одабир аудиовизуелног или радијског садржаја, начин организације и презентације тог садржаја;
- **Телевизијска станица** означава пружаоца медијске услуге телевизијског емитовања;

- **Радијска станица** означава пружаоца медијске услуге радијског емитовања;
- **Уредничка одговорност** означава провођење дјелотворне контроле над одабиром, организацијом и презентацијом аудиовизуелног или радијског садржаја, било у облику хронолошког распореда, ако се ради о телевизијском или радијском емитовању, или у облику каталога, ако се ради о медијској услузи на захтјев;
- **Реемитовани програм** означава програм који један пружалац медијске услуге емитује, а други пружалац медијске услуге га, у исто вријеме, у потпуности преузима у сврху емитовања;
- **Јавни интерес** означава интерес јавности да располаже информацијама о питањима и догађајима од општег друштвеног значаја, укључујући, али не ограничавајући се на заштиту јавног здравља и безбједности, откривање или објелодањивање кривичних дјела, спречавање обмањивања јавности, разоткривање некомпетентности или корупције у јавној служби и сл.;
- **Пристојност** означава стандарде понашања и говора који се сматрају прихватљивим у контексту просјечног гледаоца или слушаоца;
- **Рањиво лице** означава социјално и/или здравствено инсуфицијентно лице, укључујући, између осталог, лица с потешкоћама у учењу, здравствено-менталним проблемима, психичким обољењима или лица које пате од губитка памћења, болесна лица, лица која су преживјела трауму, жртве насиља и породице несталих;
- **Малољетник** је лице млађе од 18 година;
- **Млађи пунољетник** је лице између 18. и 21. године;
- **Reality програм** означава телевизијски жанр, обично без детаљно разрађеног сценарија, у којем се приказује живот групе учесника у изолованом простору који се стално налазе у кадру видео камере и у зони микрофона, а који покушавају да побиједу и освоје награду;
- **Pseudoreality програм** означава програм који приказује одређене аутентичне или измишљене животне ситуације, чији је фокус на драматизацији и конфликтима, према унапријед утврђеном сценарију, нпр. реконструкције догађаја које могу да укључују али нису ограничене на брачне преваре, кривична дјела, тешке животне ситуације;
- **Паранормална појава** означава феномен изван ранга нормалних доживљаја који се могу научно доказати;
- **Парапсихологија** означава псеудонауку која се бави научно необјашњивим појавама и обухвата подручје изван медицинско-психолошке стварности које није научно доказиво;

- **Алтернативна медицина** означава оне комплементарне и алтернативне методе и поступке дијагностике, лијечења и рехабилитације које су на одговарајући начин регулисане примјењивим прописима из подручја здравствене заштите;
- **Надрилекарство** означава бављење лијечењем или било којом другом здравственом дјелатношћу без посједовања прописане стручне спреме;
- **Прозелитизам** означава настојање да се директно придобијају или позивају гледаоци/слушаоци да приступе некој цркви или вјерској заједници;
- **Порнографски садржај** означава садржај с детаљним приказима сексуалних активности чија је примарна намјера подизање сексуалног узбуђења или стимулација публике експлицитним приказивањем сцена секса, укључујући пенетрацију, те сцена полних органа током сексуалног односа.

ДИО ДРУГИ – ОПШТИ ПРОГРАМСКИ ПРИНЦИПИ

Члан 3.

(Основни принципи)

- (1) У аудиовизуелним медијских услугама и медијским услугама радија поштиваће се људско достојанство и основна права других, те ће се охрабривати слободно обликовање мишљења.
- (2) Пружалац медијске услуге у својим садржајима ће обезбиједити поштивање етничких, културних и вјерских разлика у Босни и Херцеговини.
- (3) Пружалац медијске услуге неће пружати садржаје који укључују било какву дискриминацију или предрасуде на основу пола, расе, етничке припадности, националности, вјере или увјерења, инвалидности, посебних потреба, доби, сексуалне оријентације, друштвеног поријекла, као и сваки други садржај који има за сврху или посљедицу да било којем лицу онемогући или угрожава признавање, уживање или остваривање на равноправној основи, његових права и слобода.
- (4) Пружалац медијске услуге слободан је у креирању и уређивању својих садржаја, уз поштивање професионалних и општеприхваћених вриједносних и етичких стандарда.
- (5) Пружалац медијске услуге ће обезбиједити да се општеприхваћени стандарди пристојности примјењују у аудиовизуелним и радијским програмима.
- (6) Аудиовизуелне медијске услуге и медијске услуге радија неће ни на који начин злоупотребљавати и/или манипулисати сујевјерјем, страховима или лаковјерношћу појединаца или јавности, нити ће потицати на потенцијално штетна понашања.

- (7) Пружалац медијске услуге одговоран је за све садржаје без обзира на њихов извор, као и за професионалне активности које подузимају његови запослени. Ови садржаји обухватају сопствени, купљени/набављени реемитовани и размијењени програм, најаве програма, СМС и друге поруке публике, као и комерцијалне комуникације.
- (8) Пружалац медијске услуге ће посветити посебну пажњу третману рањивих лица која се појављују у његовим садржајима.
- (9) Аудиовизуелне медијске услуге и медијске услуге радија неће преносити јасан и непосредан ризик од узроковања негативних посљедица које укључују, али се не ограничавају на смрт, повреду, штету нанесену имовини или другу врсту насиља, или ометање полицијских активности и медицинских услуга или активности других служби за одржавање јавног реда и безбједности.

Члан 4. (Говор мржње)

- (1) Аудиовизуелне медијске услуге и медијске услуге радија неће понижавати, застрашивати или потицати на мржњу, насиље или дискриминацију против лица или групе на основу пола, расе, етничке припадности, националности, вјере или увјерења, инвалидности, посебних потреба, доби, сексуалне оријентације, друштвеног поријекла или на основу било које друге околности која има за сврху или посљедицу да било којем лицу онемогући или угрожава признавање, уживање или остваривање на равноправној основи, његових права и слобода.
- (2) Аудиовизуелне медијске услуге и медијске услуге радија неће стварати јасан и непосредан ризик од потицања мржње, насиља или дискриминације против лица или групе по основима из става (1) овог члана, или који од стране публике може бити протумачен као потицање на мржњу, насиље, неред и немире, или који би могао изазвати или потицати кривична дјела.
- (3) Изузетак од ст. (1) и (2) овог члана су аудиовизуелне медијске услуге и медијске услуге радија које су дио научног, ауторског или документарног рада и/или представљају дио објективног новинарског извјештавања и објављене су без намјере да се потичу радње наведене у ст. (1) и (2) овог члана, односно с намјером да се критички укаже на такве радње.

Члан 5. (Правичност и непристрасност)

- (1) Аудиовизуелним и радијским програмима ће се обезбиједити тачност изнесених информација у свим програмима, а посебно у информативно-политичким и програмима о текућим догађајима. Све уочене грешке ће благовремено бити исправљене.

- (2) Аудиовизуелним и радијским програмима ће се обезбиједити да сви програмски садржаји, а нарочито информативно-политички и програми о текућим догађајима, буду правични, непристрасни и избалансирани. Правичност, непристрасност и избалансираност постижу се објављивањем свих супротстављених ставова, било у истом програму или у низу других програма који представљају цјелину у обради одређене тематике.
- (3) Аудиовизуелним и радијским програмима неће се тенденциозно промовисати интереси једног политичког субјекта или било које групе или појединца, нити ће се дозволити да превлада једно мишљење или становиште када се ради о контроверзним политичким, привредним и другим темама од јавног интереса.
- (4) Водитељи и репортери, аутори програма, модератори у информативно-политичким и програмима о текућим догађајима, те дебатним програмима и дискусијама могу изразити лична мишљења и становишта у вези с контроверзним политичким, привредним и другим темама од јавног интереса. Ова лица, међутим, неће користити предност сталног појављивања у програмима да би промовисала сопствене ставове и мишљења на начин на који би се могла нарушити неопходна непристрасност и избалансираност. Лични ставови и мишљења ових лица ће бити јасно назначени, како би их публика могла јасно препознати као такве.
- (5) Спикер и/или водитељ програма вијести ће се ограничити на непристрасно преношење информација, без изношења личних ставова, било вербалном или невербалном комуникацијом.
- (6) Коментар ће увијек бити јасно одвојен од вијести.
- (7) Аудиовизуелним и радијским програмима ће се обезбиједити правичан третман појединаца и организација.
- (8) Када се у аудиовизуелним и радијским програмима износе наводи о некомпетентности појединаца или организација, или ако садрже негативне конотације на рачун било којег појединца или организације, односно њихових поступака, онима чије се име спомиње ће се пружити прилика да учествују у датом програму или да коментаришу наводе. Уколико ти појединци или организације одбију учешће у програму или давање изјаве, званичним службеним забиљешкама ће се документовати сваки контакт или покушај контакта с њима, а исте ће бити архивирани у периоду од шест седмица од дана емитовања програма на који се односе. Ова се обавеза не односи на емитовање информација које услијед хитности и/или јавног интереса не трпе одлагање, када ће се с тим појединцима или организацијама ступити у контакт чим то околности буду дозвољавале.

Члан 6.
(Право на одговор)

- (1) Свако физичко или правно лице има право поднијети захтјев за објаву одговора на информацију објављену у аудиовизуелном или радијском програму којим су била повријеђена његова права или интереси.
- (2) Одговор ће бити достављен пружаоцу медијске услуге у писаној форми путем поште, телефакса или електронске поште у року од 14 дана од објаве информације. Одговор ће бити насловљен на пружаоца медијске услуге који је емитовао предметни програм, имати у наслову референцу на захтјев за објаву одговора/исправке, биће образложен и потписан од стране физичког или правног лица на које се односи објављена информација, те бити ограничен на исправке навода из објављеног програма.
- (3) Одговор или дио одговора који се односи на исправљање нетачних или непотпуних информација ће бити објављен у првом наредном издању програма у којем је објављена информација на коју се даје одговор. Уколико то није могуће, одговор ће бити објављен у временски најближем и тематски најсроднијем програму.
- (4) Објава одговора или дијела одговора неће бити попраћена противодговором или додатним коментаром, поготово ако је ријеч о информативно-политичким програмима. Ово ограничење се не односи на припрему и објављивање додатних информација у вези с темом на коју се одговор односи, с тим да те информације неће угрозити саму сврху одговора.
- (5) Изузетно од става (3) овог члана, објава одговора се може одбити у сљедећим случајевима:
 - а) уколико одговор представља или је у вези с противправном радњом;
 - б) уколико одговор отвара могућност покретања грађанске парнице против оног коме је поднесен захтјев за одговор;
 - ц) уколико би објава одговора представљала кршење одредби овог кодекса.
- (6) Пружалац медијске услуге ће, у случају одбијања објаве одговора, писмено обавијестити подносиоца захтјева о разлозима такве одлуке.

Члан 7.

(Лажни или зававајући аудиовизуелни и радијски програми)

- (1) Аудиовизуелни и радијски програми неће нудити било какав садржај за којег се зна или се може утврдити да је лажан или зававајући на основу здравог разума или рутинском провјером, или за којег постоји оправдана претпоставка да је лажан или зававајући.
- (2) Ако се за аудиовизуелни и радијски програм накнадно испостави да је лажан или зававајући, објавиће се исправка у најкраћем року.

Члан 8.

(Насиље и друга штетна понашања)

- (1) Приказивање сцена насиља и посљедица насиља, насилног понашања, те звучни или визуелни описи насиља биће оправдани контекстом и неће се претјерано наглашавати у садржајима пружаоца медијских услуга.
- (2) У садржајима пружаоца медијских услуга неће се, узимајући у обзир контекст, потицати, охрабривати или величати насиље, антисоцијално понашање, понашање које је штетно за здравље или безбједност, а нарочито уколико се публика охрабрује да имитира такво понашање.
- (3) Приликом приказивања реконструкције кривичних дјела, насиља и другог штетног понашања, пружалац медијске услуге ће обезбиједити визуелно упозорење да се ради о реконструкцији током цијелог трајања таквог садржаја.
- (4) Злоупотреба алкохола и опојних дрога неће ни на који начин бити представљена као прихватљиво понашање, нити ће се охрабривати или оправдавати у садржајима пружаоца медијске услуге.

Члан 9.

(Упозорења за публику)

Аудиовизуелни и радијски програми, укључујући и прилоге у информативно-политичким и програмима о текућим догађајима који могу узнемирити публику (нпр. сцене насиља, посљедица насиља или природних катастрофа, снимци жртава несреће, призора након несреће и сл.), најавиће се одговарајућим упозорењем.

Члан 10.

(Reality програми и *presudoreality* програми)

Reality програми и *presudoreality* програми ће бити емитовани само у периоду између 24:00 и 06:00 сати. Ово ограничење се не примјењује на садржаје који се приказују уз техничку заштиту, као ни на аудиовизуелне медијске услуге на захтјев.

Члан 11.

(Прозелитизам)

Аудиовизуелни и радијски програми неће вршити утјецај на публику да приступи одређеној цркви или вјерској заједници или да промијени своју вјеру.

Члан 12.

(Паранормалне и парапсихолошке појаве)

- (1) Сви садржаји који се баве паранормалним и парапсихолошким појавама ће бити посебно избалансирани у смислу упоређивања научних и ваннаучних поставки везаних за ове феномене.

- (2) Сви садржаји који се баве промоцијом паранормалних и парапсихолошких појава и сличних појава као методе рјешавања здравствених и других животних проблема, нарочито они у којима се дају индивидуални савјети публици, ће бити емитовани само у периоду између 24:00 и 06:00 часова. Ова ограничења се не примјењују на садржаје који се приказују уз техничку заштиту, као ни на медијске услуге на захтјев.

Члан 13.
(Алтернативна медицина)

Сви садржаји који се баве алтернативном медицином садржаваће јасне и недвосмислене назнаке да се ради о начинима лијечења који нису засновани на важећој медицинској доктрини, те неће такве начине лијечења пропагирати као једине или најбоље. У овим садржајима пожељно је обезбиједити мишљење или учешће овлашћеног стручњака из подручја медицине.

Члан 14.
(Надриљекарство)

Неће се пружати садржаји који се баве надриљекарством, осим уколико се не указује на штетне посљедице истог.

Члан 15.
(Извјештавање о судским процесима)

- (1) Пружалац медијске услуге ће објективно и тачно извјештавати о судским процесима. Ово извјештавање подразумијева и објављивање информација о судским и тужилачким одлукама, укључујући ослобађајуће пресуде, одлуке о непровођењу истраге и обуставе истраге.
- (2) Пружалац медијске услуге ће поштивати претпоставку невиности до доношења правоснажне судске одлуке.
- (3) Пружалац медијске услуге ће, у току трајања судског поступка, поштивати право на приватност свих лица укључених у тај поступак у било којем својству. Посебна заштита ће бити пружена малољетним и другим рањивим лицима, као и жртвама, свједоцима и породицама жртава, свједока, осумњичених, оптужених и осуђених лица.
- (4) У случајевима у којима су примјењиве законске забране или ограничења откривања идентитета свједока, пружалац медијске услуге ће нарочито обратити пажњу да не објављује информације које би могле открити или упутити на траг који би могао довести до идентификације свједока. Такође, посебна пажња ће се обратити при објављивању информација које би, у комбинацији с информацијама објављеним другдје, могле довести до откривања идентитета свједока.

- (5) Идентитет жртава сексуалних напада неће бити откривен директно, нити индиректно објављивањем материјала који би могли довести до откривања идентитета таквих жртава, осим уколико жртве саме не пристану или у случају претходно прибављеног одобрења надлежног органа.
- (6) Приликом извјештавања из судница или снимања у судницама које је претходно дозволио надлежни орган, морају се поштивати одредбе ст. (1) до (5) овог члана.

Члан 16.

(Учешће публике у аудиовизуелним и радијским програмима)

- (1) Аудиовизуелни и радијски програми у којима публика има могућност учешћа путем позивања, слања порука, те коришћењем других начина комуникације, ће садржавати јасне информације и услове за учешће у истим.
- (2) Уколико се учешће публике у аудиовизуелним и радијским програмима остварује путем услуге додатне вриједности, гледаоцу/слушаоцу који учествује у програму, укључујући гледаоце/слушаоце на чекању, наплатиће се цијена по позиву, а не по времену трајања позива.
- (3) Број путем којег се остварује учешће публике и цијена услуге, укључујући цијену ПДВ-а и друге податке везане за позивање, биће јасно истакнути на екрану на начин да величина истакнуте цијене услуге, укључујући цијену ПДВ-а и друге податке везане за позивање, неће бити мања од 2/3 величине истакнутог броја.
- (4) Уколико аудиовизуелни и радијски програми не подразумијевају директно укључење гледалаца/слушалаца, него друге облике учешћа путем позивања истакнутог броја на екрану, наплатиће се цијена по позиву, а не по времену трајања позива.
- (5) На почетку програма у којима се публици пружа могућност остваривања новчаних добитака, награда или услуга кроз такмичења, објавиће се недвосмислена правила о садржају, те новчаним добицима, робама, правима или услугама које се могу остварити.
- (6) Аудиовизуелни и радијски програми неће обмањивати публику нетачностима, двосмисленостима, претјеривањима, нереалним продужавањем или одгађањем пружања одговора или на било који други начин прикривати праву природу ових садржаја.
- (7) Наградна питања или задаци у оваквим програмима неће бити такви да је немогуће или крајње нереално очекивати да циљана публика на њих може одговорити.
- (8) У аудиовизуелним и радијским програмима који укључују гласање публике, учешће у анкетама и сл., сваки ће се пут код објаве резултата објавити и укупан број пристиглих гласова.

Члан 17.
(Заштита приватности)

- (1) Свако нарушавање приватности ће бити оправдано доказивим јавним интересом, а нарочито када се ради о малолетницима и лицима која не обављају јавне функције и иначе нису експонирана у јавности. Објављивање чињеница из приватног живота појединца, без његовог знања и сагласности могуће је само у случају јавног интереса.
- (2) Информације којима се открива локација приватног посједа лица или његове породице неће бити објављене без дозволе тог лица или његове породице, изузев у случају јавног интереса.
- (3) Код приказивања сцена насиља, посљедица насиља или природних катастрофа, настојаће се направити равнотежа између информисања јавности и показивања саосјећања и ризика од сензационализма који би изазвао бол или могућност неоправданог нарушавања приватности.
- (4) Уколико се у информативним садржајима извјештава о несрећама или породичним трагедијама, поштиваће се право на приватност жртава и других лица која су погођена тим догађајима. Ово се односи на садржаје у којима се директно извјештава о догађају, као и садржаје у којима се овај догађај накнадно спомиње.
- (5) Особе у стању боли или шока неће бити изложене притиску да дају интервјуе или учествују у садржајима пружаоца медијске услуге.
- (6) Идентитет и лични подаци малолетника, те појединости из приватног живота и породичних односа неће се објављивати у случајевима у којима би објављивање ових информација довело до угрожавања добробити и достојанства малолетника.
- (7) Малолетници и рањива лица која нису у стању старати се сами о себи неће бити испитивани без писаног одобрења родитеља, старатеља или другог лица које има законску одговорност за њих. У садржајима у којима се указује на њихов тежак положај, а чији је првенствени циљ анимирање јавности у сврху обезбјеђења помоћи, биће јасно назначен начин на који се помоћ може упутити. Њихов идентитет и лични подаци неће бити откривени у случајевима када постоји оправдана сумња да би објављивање ових информација могло довести до угрожавања њихове добробити и достојанства.
- (8) Снимци телефонских разговора пружаоца медијске услуге са појединцима ће се у аудиовизуелним и радијским програмима објављивати уз претходно одобрење саговорника, који ће бити упознат с разлозима позива и обавијештен да се разговор снима, изузев у случају јавног интереса.
- (9) За приказивање снимака случајних пролазника, односно анонимних лица, а из којих се јасно види да су случајно снимљени, није потребна сагласност тих лица.

- (10) Уколико се на јавним мјестима снимају и контактирају случајни пролазници у уличним анкетама, „скривеним камерама“ и слично, биће приказани снимци само оних лица која су дала своју сагласност.

Члан 18.

(Означавање реприза, снимака и архивског материјала)

- (1) Репризе програма и снимке спортских преноса ће се означити као такве током цјелокупног трајања.
- (2) Репризе које у себи садрже елементе интеракције с гледаоцима/слушаоцима (ријалити шоу и друга такмичења с позивом на гласање, интерактивни квизови, расправа о политичким и/или друштвеним темама и сл.) биће означене као такве током цјелокупног трајања.
- (3) Архивски материјали ће се означити као такви током цјелокупног трајања, изузев у случајевима када се користе архивски материјали у сврху илустративних приказа.
- (4) Репризе, снимке и архивски материјал у радијским програмима ће бити означени на почетку, након сваког рекламног блока, те на крају програма на одговарајући начин.

ДИО ТРЕЋИ – ЗАШТИТА МАЛОЉЕТНИКА

Члан 19.

(Садржаји пружалаца медијских услуга намијењени малољетницима)

- (1) Конзумација дувана и дуванских производа, алкохола и опојних дрога неће бити приказивана у садржајима првенствено намијењеним малољетницима, осим уколико се таквим садржајима не указује на њену штетност.
- (2) Сви облици насиља или опасног понашања које би малољетници лако могли опонашати неће бити приказивани у садржајима првенствено намијењеним малољетницима, осим уколико се таквим садржајима не указује на њихову штетност.

Члан 20.

(Учешће малољетника у садржајима пружалаца медијских услуга)

- (1) Забрањена је свака злоупотреба малољетника у садржајима пружалаца медијских услуга.
- (2) Било какво учешће малољетника у садржајима условљено је давањем претходне сагласности родитеља, старатеља или других лица законски одговорних за малољетника. Ова одредба се не односи на случајеве када малољетници искључиво представљају публику која не учествује директно у програмском

садржају, на снимљене материјале који служе за илустрацију а при томе не угрожавају достојанство малољетника, као што су нпр. колективни снимци почетка школске године, снимци малољетника као случајних пролазника и сл.

- (3) Награде које се додјељују малољетницима ће одговарати њиховом узрасту.
- (4) Директно учешће малољетника у садржајима ни на који начин им неће проузроковати узнемиреност или страх, нити ће им нарушити физички, психички и емотивни развој и достојанство, независно од тога да ли је сам малољетник, или његов родитељ или старатељ или друго законски одговорно лице, дало сагласност.
- (5) Пружалац медијске услуге неће од малољетника тражити мишљење везано за приватна породична питања, нити о темама које могу бити ван домена њиховог расуђивања.
- (6) Забрањено је коришћење малољетника у политичке сврхе.

Члан 21.

(Извјештавање о кривичним дјелима/поступцима у које су умијешани малољетници)

- (1) Не смију се објављивати име и други подаци који откривају идентитет малољетника умијешаних у кривична дјела/поступке, у свим фазама поступка. У случајевима у којима су примјенљиве законске забране или ограничења откривања идентитета малољетника, пружалац медијске услуге ће нарочито обратити пажњу да не објављује информације које би могле открити или упутити на траг који би могао довести до идентификације малољетника који би могли бити укључени као жртве, свједоци, осумњичени или на други начин умијешани у истрагу или судски поступак у вези с кривичним дјелом. Такође, посебна пажња ће се обратити при објављивању информација које би, у комбинацији с информацијама објављеним другдје, могле довести до откривања идентитета малољетника.
- (2) Неће се објављивати информације о току кривичног поступка против малољетника, о одлуци донесеној у том поступку, нити ће се вршити аудио или видео снимање тока тог поступка.
- (3) Правоснажна судска одлука у поступку против малољетника или млађег пунољетника се може објавити, али без навођења његових личних података или података на основу којих се може утврдити његов идентитет. Напријед наведено примијениће се и уколико се ради о кривичним дјелима учињеним на штету малољетника, као и у случајевима када су малољетници свједоци.
- (4) При објављивању информација у вези с кривичним дјелима/поступцима, пружалац медијске услуге ће обратити посебну пажњу на рањиви положај малољетног лица које је укључено у случај као жртва или свједок. Ово се нарочито односи на објављивање имена, адресе становања, фотографије или видео записа дотичног лица, школе коју похађа или радног мјеста.

- (5) Посебна пажња ће се посветити заштити идентитета малољетника на било који начин умијешаних у сексуално насиље. У свим таквим случајевима, информације о идентитету се могу објављивати само по претходно прибављеном одобрењу надлежног органа.

Члан 22.

(Обавеза заштите малољетника и категоризације садржаја)

- (1) Пружалац медијске услуге ће обезбиједити заштиту малољетника од потенцијално непримјерених и штетних садржаја.
- (2) Пружалац медијске услуге је одговоран за категоризацију свих садржаја које пружа.
- (3) Пружалац медијске услуге, при категоризацији садржаја, треба обратити пажњу на могуће етичке и друге друштвене посљедице приказивања тих садржаја, при чему посебно требају узети у обзир сљедеће:
- а) да ли су насиље, посљедице насиља или понашање које се може лако имитирати и које може бити штетно за здравље и безбједност људи позитивно вредновани, односно приказани као друштвено прихватљиви или сугерисани као начин рјешавања конфликта/проблема;
 - б) да ли су малољетници приказани као објекти/жртве насиља;
 - ц) степен реалистичности приказа сцена насиља, посљедица насиља или понашања које се може лако имитирати и које може бити штетно за здравље и безбједност људи;
 - д) учесталост, сликовитост и детаљан приказ сцена насиља, сексуалних активности, непримјереног језика, сугестивних облика понашања које се може лако имитирати и које може бити штетно за здравље и безбједност људи;
 - е) да ли се ради о приказу понашања увредљивог за људско достојанство;
 - ф) учесталост и интензитет и трајање крупних кадрова и/или детаљних вербалних, графичких и/или текстуалних описа бруталности и вулгарности;
 - г) пратеће естетске ефекте (музика, маске, шминка, итд.) који могу дјеловати узнемиравајуће или стварати страх код публике;
 - х) контекст и/или програмски жанр у којем се садржаји приказују.

Члан 23.

(Садржаји који би могли озбиљно нарушити физички, психички или морални развој малољетника)

- (1) Садржаји који би могли озбиљно нарушити физички, психички или морални развој малољетника неће бити приказивани у аудиовизуелним и радијским програмима. Ови садржаји укључују, али се не ограничавају на приказивање бруталног и екстремног насиља које није оправдано контекстом, порнографске садржаје са елементима насиља или екстремних сексуалних фетиша и сл.

- (2) У медијским услугама на захтјев, садржаји из става (1) овог члана се могу приказивати уколико постоји техничка заштита и уколико су издвојени од осталих садржаја као посебан дио каталога.

Члан 24.

(Садржаји за које је вјероватно да би могли угрозити физички, психички или морални развој малољетника)

- (1) Пружалац медијске услуге ће обезбиједити заштиту малољетника од садржаја за које је вјероватно да би могли угрозити њихов физички, психички или морални развој, било техничком заштитом или одговарајућим распоредом и означавањем садржаја. Ови садржаји укључују, али се не ограничавају на сцене грубог насиља, секса, вулгарне изразе и призоре или сцене злоупотребе алкохола и опојних дрога. Ова обавеза се не односи на информативно-политичке и програме о текућим догађајима, на које се примјењује члан 9. овог кодекса.
- (2) Забрањено је приказивање порнографског садржаја без техничке заштите. Поред тога, у медијским услугама на захтјев, порнографски садржај ће бити издвојен од осталих садржаја као посебан дио каталога.

Члан 25.

(Распоред и означавање садржаја у сврху заштите малољетника)

- (1) Садржаји за које је вјероватно да би могли угрозити физички, психички или морални развој малољетника, који се приказују без техничке заштите, ће бити означени одговарајућом графичком ознаком која ће бити јасно истакнута на екрану током цијелог њиховог трајања.
- (2) Графичке ознаке се односе на сљедеће категорије садржаја и примјењују се како слиједи:
- а) Категорија 12+: садржаји који нису намијењени малољетницима испод 12 година ће се приказивати између 20:00 и 06:00 часова, укључујући, али не ограничавајући се на:
- 1) садржаје у којима се повремено приказују сцене насиља и посљедице тог насиља, без приказивања детаљних сцена истог, а које имају јако уредничко/умјетничко оправдање;
 - 2) садржаје у којима се приказује природна нагост без сексуалног контекста, те сцене сексуалне активности које су кратке и приказане на дискретан начин;
 - 3) садржаје у којима су повремено заступљене благе псовке које су оправдане контекстом.
- б) Категорија 16+: садржаји који нису намијењени малољетницима испод 16 година ће се приказивати између 22:00 и 06:00 часова, укључујући али не ограничавајући се на:

- 1) садржаје у којима се повремено приказују сцене умјереног насиља и посљедице тог насиља, укључујући и детаљно приказивање повреда, озбиљних рана и крви, посебно уколико је такво насиље представљено као прихватљиво и уколико се може лако имитирати;
 - 2) садржаје у којима се приказују нагост и сексуалност, без експлицитног приказивања полних органа и сексуалног односа, а који су оправдани контекстом и чија примарна намјена није подизање сексуалног узбуђења или стимулација публике;
 - 3) умјерену употребу непримјереног језика са шалама и изразима чија је намјера провоцирање и узнемиравање, те умјерено коришћење вулгарних израза и псовки.
- ц) Категорија 18+: садржаји који нису намијењени малољетницима испод 18 година ће се приказивати између 24:00 и 06:00 часова, укључујући али не ограничавајући се на:
- 1) приказе тешког насиља и тешких и застрашујућих посљедица насиља и експлицитан приказ сцена сексуалног насиља;
 - 2) детаљне приказе сексуалних активности у садржајима чија примарна намјера није подизање сексуалног узбуђења или стимулација публике;
 - 3) садржаје чија је примарна намјера подизање сексуалног узбуђења или стимулација публике, а који приказују нагост у заводљивим, провокативним сексуалним положајима без експлицитног приказивања полних органа током сексуалног односа;
 - 4) садржаје у којима се често употребљавају најгрубље псовке и вулгарни изрази.
- (3) Садржаји који не садрже елементе који би могли нарушити физички, психички или морални развој малољетника могу се приказивати без временског ограничења и не означавају се графичким ознакама.
 - (4) Садржаји из става (2) овог члана се у медијским услугама на захтјев могу приказивати без временског ограничења, уз обавезу постављања графичких ознака у каталогу понуђених садржаја. Изузетак су садржаји који спадају у категорију 18+, који могу бити приказивани без временског ограничења само уколико постоји техничка заштита. У супротном, ови садржаји ће бити приказивани између 24:00 и 06:00 часова.
 - (5) Најаве садржаја из става (2) овог члана неће укључивати описе и сцене за које је вјероватно да би могли угрозити физички, психички или морални развој малољетника. Најаве ових садржаја ће садржавати графичку ознаку која одређује категорију у коју такав садржај спада.
 - (6) Овај члан се односи и на садржаје пружаоца медијске услуге радија, с тим што се означавање садржаја у складу с наведеном категоризацијом врши помоћу одговарајућег звучног упозорења на почетку и након сваке паузе у таквом садржају.

ДИО ЧЕТВРТИ – ПРИМЈЕНА

**Члан 26.
(Примјена)**

На медијске услуге на захтјев се не примијењују одредбе чл. 5. до 7., 10., 12. став (2), 16. и 18. овог кодекса.

ДИО ПЕТИ – САНКЦИЈЕ

**Члан 27.
(Санкције)**

Свако непоштивање или кршење одредби овог кодекса резултираће изрицањем одговарајућих санкција у складу са Законом о комуникацијама и прописом донесеним на основу тог закона.

ДИО ШЕСТИ – ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

**Члан 28.
(Поштивање осталих прописа)**

- (1) Ништа у одредбама овог кодекса не искључује обавезу пружаоца медијске услуге да се придржава других релевантних закона и прописа.
- (2) Све именице написане у једном граматичком роду и које се односе на лица, а користе се у овом кодексу, односе се на припаднике оба пола.

**Члан 29.
(Престанак важења прописа)**

- (1) Даном ступања на снагу овог кодекса престаје важити Кодекс о аудиовизуелним медијским услугама и медијским услугама радија („Службени гласник БиХ”, бр. 98/11 и 78/13).
- (2) Сви случајеви, односно поступци који до дана ступања на снагу овог кодекса нису правоснажно окончани завршиће се по одредбама Кодекса о аудиовизуелним медијским услугама и медијским услугама радија који је био на снази у вријеме покретања поступка.

Члан 30.
(Ступање на снагу)

Овај кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“.

Предсједавајући Савјета Агенције

Пламенко Чустовић

У Сарајеву, 18.12.2015. године
Број: 03-02-2-3122-1/15